

Olsztyn, 22 sierpnia 2022 r.

PS-VI.431.1.26.2022.MM

**Szanowny Pan
Arkadiusz Paturej
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Olsztynie
Kierujący Domem dla Dzieci „Zgoda”
ul. H. Sienkiewicza 26/1,
11-015 Olsztynek**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-IV.0030.592.2022 z dnia 3 sierpnia 2022 roku zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Monika Martwich – główny specjalista, kierująca zespołem inspektorów,
2. Izabela Chowańska – główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku. Czynności kontrolne rozpoczęto w dniu 11 sierpnia 2022 r. i zakończono w dniu 12 sierpnia 2022 r.

Zakresem przedmiotowym kontroli objęto zgodność zatrudniania pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej z wymaganymi kwalifikacjami, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022, poz. 447) – zwanej dalej ustawą,
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/Dom/Dom dla Dzieci/kontrolowana Jednostka – co oznacza: Dom dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, będący jednostką organizacyjną systemu pieczy zastępczej w rozumieniu art. 93 a ustawy,
2. PCPR/Centrum – co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie,
3. Dyrektor PCPR – co oznacza: Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, pana Arkadiusza Patureja,

4. Zastępca Dyrektora/ Zastępca Dyrektora PCPR/ Zastępca Dyrektora Centrum – co oznacza: Zastępcę Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, panią Jolantę Guszczanowską,
5. Pracownicy pedagogiczni – co oznacza: wychowawców oraz specjalistów zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, do pracy z dziećmi umieszczonymi w Domu dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, o których mowa w art. 98 ustawy,
6. pracownicy niepedagogiczni – co oznacza: osoby zatrudnione w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie do obsługi i administracji Domu dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, o których mowa w art. 99 ust. 5 ustawy,
7. Regulamin PCPR – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie - przyjęty Uchwałą Nr 123/3/2021 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 30 marca 2021 r.,
8. Domy – co oznacza: Domy dla Dzieci funkcjonujące w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, w tym: Dom dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, Dom dla Dzieci „Pod Skrzydłami” w Olsztynku, Dom dla Dzieci im. M. Lengowskiego w Gyźlinach, Dom dla Dzieci „Keja” w Biskupcu.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2021 roku do dnia jej zakończenia. Fakt jej przeprowadzenia odnotowano w rejestrze prowadzonym przez Placówkę. Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności pani Jolanty Guszczanowskiej – Zastępcy Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie. Ustaleń dokonano w oparciu o analizę akt osobowych pracowników potwierdzających kwalifikacje oraz informacje przekazane bezpośrednio przez Zastępcę Dyrektora PCPR, a także rozmowy przeprowadzone z dziećmi oraz wychowawcami.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Kontrolowana Jednostka jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu interwencyjnego, prowadzoną przez Powiat Olsztyński, zapewniającą całodobową opiekę czternastu wychowankom. Jako odrębna samodzielna jednostka systemu pieczy zastępczej funkcjonowała do 31 grudnia 2019 roku. W myśl § 1 ust. 2 Uchwały Nr VI/95/2019 Rady Powiatu w Olsztynie z dnia 30 sierpnia 2019 roku w sprawie połączenia Domu dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, Domu dla Dzieci „Pod Skrzydłami” w Olsztynku, Domu dla Dzieci im. Michała Lengowskiego w Gryźlinach i Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie, kontrolowana Jednostka uległa likwidacji jako odrębna jednostka budżetowa i z dniem 1 stycznia 2020 r. włączona została w struktury Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie. W myśl art. 93 ust. 3a ustawy, jako forma instytucjonalnej pieczy zastępczej prowadzona jest w ramach PCPR.

W toku kontroli zespołowi kontrolujących przedstawiono dokumenty regulujące organizację Domu:

- *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie*, przyjęty Uchwałą Nr 57/1/2019 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 19 listopada 2019 r. **/akta kontroli str. 1-54/**,
- *Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie* przyjęty Uchwałą Nr 123/3/2021 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 30 marca 2021 r. **/akta kontroli str. 55-111/**,
- *Schemat organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie* przyjęty Uchwałą Nr 116/1/2021 Zarządu Powiatu Olsztyńskiego z dnia 9 lutego 2021 r., zmieniającą Uchwałę Nr 109/6/2020 Zarządu Powiatu w Olsztynie z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Olsztynie **/akta kontroli str. 112-113/**.

Stwierdzono, że Dom nie posiada odrębnego regulaminu. Zadania, organizację opieki, wymaganą dokumentację prowadzoną w Domach, w tym w Domu dla Dzieci „Zgoda” w Olsztynku, uwzględnia Regulamin Organizacyjny PCPR – wspólnie dla wszystkich placówek. Schemat organizacyjny kontrolowanej Jednostki (oraz innych Domów) stanowi załącznik do Regulaminu PCPR. Biorąc pod uwagę fakt, że Dom dla Dzieci posiada odrębne zezwolenie i jest wpisany do Rejestru, o którym mowa w art. 186 pkt.1 ustawy, w opinii tut. Wydziału, powinien mieć samodzielny regulamin (jak również pozostałe Domy, co zostało zarekomendowane w wystąpieniach pokontrolnych: PS-VI.431.1.4.2020.AP z dnia 8 lipca 2020r. oraz PS-VI.431.1.25.2021.MP z dnia 8 grudnia 2021 r.). Stanowisko w przedmiotowej sprawie potwierdził również Departament Polityki Rodzinnej w MRiPS. Biorąc pod uwagę powyższe, tut. Wydział podtrzymuje swoje stanowisko dotyczące zasadności sporządzenia dla kontrolowanej Jednostki odrębnego regulaminu.

Jak wynika z wykazu wychowanków, stanowiącego **akta kontroli str. 123**, w dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych w Placówce przebywało 9 wychowanków, z czego:

- 2 w Placówce,
- 7 na urlopowaniu.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

W celu zbadania zgodności zatrudnienia osób kierujących Placówką oraz pozostałych pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, sprawdzono 22 teczki akt osobowych, co stanowi 100% dokumentacji kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą.

Zgodnie z wykazami osób pracujących w Domu dla Dzieci, stanowiącymi **akta kontroli str.114-122**, oraz zapisami Regulaminu, w okresie podlegającym kontroli Jednostką kierował pan Arkadiusz Paturej, przy pomocy powołanego Zastępcy Dyrektora PCPR, tj. pani Jolanty Guszczanowskiej oraz Wychowawcy-Lidera Domu.

Kwalifikacje Dyrektora oraz jego Zastępcy zostały zweryfikowane podczas kontroli Domu dla Dzieci „Keja” w Biskupcu i opisane w wystąpieniu pokontrolnym z dnia 8 lipca 2020 r. PS-VI.431.1.4.2020.AP.

Stwierdzono, że Dyrektor PCPR oraz jego Zastępca w okresie podlegającym kontroli posiadali odpowiednie kwalifikacje do zajmowanych stanowisk, które zweryfikowano odpowiednio w oparciu o art. 93a oraz 97 ust. 3 ustawy.

Ustalono, iż w dokumentacji ww. znajdowały się:

- oświadczenia o spełnianiu przez ww. wymagań, o których mowa w art. 97 ust. 3 pkt 3-5 ustawy,
- aktualne zaświadczenia lekarskie, potwierdzające brak przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z art. 97 ust. 3 pkt 6 ustawy.

Na dzień rozpoczęcia kontroli na stanowiskach pracowników pedagogicznych zatrudnionych było 8 osób, natomiast w całym okresie podlegającym kontroli zatrudnionych było 11 osób, w tym:

- 3 psychologów – w tym: jedna osoba zatrudniona w wymiarze 1/2 etatu od 1 września 2014 r., jedna zatrudniona na $\frac{3}{4}$ etatu w okresie od 1 kwietnia 2014 r. do 30 września 2021 r., jedna zatrudniona w wymiarze 1 etatu w okresie od 1 lutego 2022 r. do 31 lipca 2022 r. W toku czynności kontrolnych Zastępca Dyrektora przekazała informację, iż obecnie jest na etapie poszukiwania 2 pracowników na stanowisko psychologa,
- 2 pedagogów – w tym: jedna osoba zatrudniona na 1 etat od 14 października 2016 r. do 30 września 2021 r., druga na 1 etat od 4 października 2021 r. do 31 marca 2023 r.,
- 4 starszych wychowawców – łącznie w wymiarze 4 etatów (w tym 1 Wychowawca-Lider Domu),
- 1 wychowawca, w wymiarze 1 etatu,
- 1 młodszy wychowawca, w wymiarze 1 etatu.

Stwierdzono, że pracownicy pedagogiczni spełniali wymogi kwalifikacyjne określone w art. 98 ust. 1 ustawy, tj. posiadali odpowiednie wykształcenie, a także, zgodnie z art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy, aktualne zaświadczenia lekarskie potwierdzające zdolność do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej oraz oświadczenia potwierdzające spełnianie przez nich wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy to jest, że:

- nie są i nie byli pozbawieni władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest im zawieszona ani ograniczona,
- wypełniają obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do nich wynikał z tytułu egzekucyjnego,
- nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Stwierdzono ponadto, że w okresie podlegającym kontroli, Placówka przy realizacji swoich zadań nie korzystała z pomocy wolontariuszy.

Ustalono, iż na stanowiskach pracowników niepedagogicznych w okresie podlegającym kontroli zatrudniano łącznie 9 osób, natomiast na dzień rozpoczęcia kontroli pracę świadczyło 5 osób, w tym:

- konserwator – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- kierowca/konserwator – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,

- pomoc techniczna ds. utrzymania budynków i transportu w PCPR – 1 osoba w wymiarze 1 etatu,
- 1 osoba udzielająca korepetycji – zatrudniona w ramach umowy zlecenia,
- 1 osoba prowadząca zajęcia ruchowe, sportowe i rekreacyjne – zatrudniona w ramach umowy zlecenia.

W dokumentacji wszystkich ww. osób znajdowały się oświadczenia, z których wynikało, że nie były one skazane prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe jak również aktualne zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, o których mowa w art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy. Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli wobec żadnego pracownika Domu nie wszczęto postępowania karnego o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego.

3. Zapewnienie zatrudnionym pracownikom prawa do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego oraz udział pracowników w szkoleniach podwyższających lub wzmacniających ich kompetencje zawodowe

W myśl art. 98 ust. 4 ustawy, pracownicy pedagogiczni mają prawo do korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. Z informacji przekazanej przez Zastępcę Dyrektora PCPR, stanowiącej **akta kontroli str. 121** wynika, że powyższy zapis ustawy w Placówce był realizowany m.in. w ten sposób, że w siedzibie Centrum została uruchomiona „Wspierająca Biblioteczka”, mająca na celu wsparcie pracowników w codziennej pracy z rodzinami oraz dziećmi i młodzieżą przebywającymi w pieczy zastępczej. Z tego miejsca pracownicy mogli wypożyczać książki o treści edukacyjnej i motywacyjnej do pracy z wychowankami pieczy zastępczej oraz poszerzać swoją wiedzę w zakresie kompetencji wychowawczych.

Ponadto z informacji przekazanej zespołowi kontrolnemu przez Zastępcę Dyrektora wynika, że na początku 2021 i 2022 roku pracownicy złożyli swoje propozycje tematów szkoleń, którymi byli zainteresowani w bieżącym roku. Z wykazu stanowiącego **akta kontroli str.114-119** oraz z przedłożonych akt osobowych wynika, że w okresie podlegającym kontroli pracownicy pedagogiczni uczestniczyli w szkoleniach, mających na celu podniesienie ich kompetencji zawodowych, w tym, min. w szkoleniach i konferencjach o następującej tematyce:

- „Postępowanie w przypadku zachowań agresywnych i autoagresywnych u podopiecznych” – szkolenie przeprowadzone przez Nowe Horyzonty – 16.02.2021 r.
- „Mediator szkolny” – szkolenie zrealizowane przez Gdańskie Centrum Mediacji Szkolnej i Rówieśniczej – 23-26.04.2021 r.
- „Tworzenie i realizacja planów pomocy dziecku” – szkolenie grupowe zrealizowane przez Fundację Dziecko i Rodzina – 17-18.05.2021 r.

- „Zachowania suicydalne dzieci i młodzieży – wyzwania w profilaktyce i terapii”- Konferencja Wojewódzka zorganizowana przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Olsztynie – 24.09.2021 r.
- „Trudne zachowania u podopiecznych – kontrakt jako narzędzie pracy z dzieckiem w celu redukcji niewłaściwych zachowań” – szkolenie przeprowadzone przez Future Szkolenia – 15.11.2021 r.
- „Szkolenie z zakresu diety przy cukrzycy I stopnia” – przeprowadzone przez Fundację dla Dzieci z Cukrzycą – 21.06.2022 r. i 26.07.2022 r.

Ponadto, pracownicy Domu dla Dzieci „Zgoda” mieli możliwość korzystania z wielu webinarów oraz szkoleń on-line, których propozycje były na bieżąco prezentowane na fanpagu Facebook PCPR Olsztyn, a ich wykaz stanowi **akta kontroli str. 119-121**.

Z przeprowadzonych w trakcie czynności kontrolnych rozmów wynika, że pracownicy Placówki, w trudnych sytuacjach udzielali sobie wzajemnie koleżeńskiej pomocy, mogli liczyć na wsparcie i zrozumienie również ze strony Zastępcy Dyrektora. W rozmowach indywidualnych pracownicy podkreślili, że lubią swoją pracę, jest dla nich satysfakcjonująca i przynosi, pomimo trudnych momentów, wiele zadowolenia, dlatego nie czują się wypaleni zawodowo.

4. Jakość wsparcia udzielanego przez pracowników Placówki w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów przeprowadził w dniu 12 sierpnia 2022 r. indywidualne rozmowy kierowane z dwojgiem wychowanków na temat jakości sprawowanej opieki. Rozmowy podjęto z wychowankami przebywających w Placówce w dacie przeprowadzania czynności kontrolnych, którzy wyrazili na nie zgodę.

Podczas rozmów indywidualnych z kontrolującymi, wychowankowie pozytywnie wypowiadali się o wychowawcach. Potwierdzili, że mogą zwrócić się do nich ze swoimi problemami i zawsze otrzymują zainteresowanie i wsparcie. Wychowankowie w sposób pozytywny wypowiadali się o Zastępcy Dyrektora, stwierdzili, że mogą zwrócić się do niej o pomoc ale częściej korzystają ze wsparcia wychowawców, ponieważ mają swoich ulubionych, z którymi dobrze się rozumieją. Ponadto stwierdzili, że nie zdarzyły się sytuacje, aby zwracając się z prośbą o pomoc do wychowawcy, pedagoga czy Zastępcy Dyrektora, nie otrzymali jej.

5. Uwagi i wnioski

Mając na względzie pozytywne wyniki ustaleń kontroli, nie wnosi się uwag. Biorąc pod uwagę, że praca w placówce opiekuńczo-wychowawczej obarczona jest zagrożeniem wypalenia zawodowego pracowników pedagogicznych, rekomenduje się w dalszym ciągu organizowanie oraz umożliwianie udziału w systematycznych szkoleniach, które pomogą zapobiec temu zjawisku oraz wzmocnią kadrę.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji zadań w obszarze objętym kontrolą, nie wydaje się zaleceń.

Pouczenie

Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477) do wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo wniesienia zastrzeżeń na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawa prawna:

- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477),
- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2022, poz. 447).

**Z up. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Urszula Jędrychowska
ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej**

Monika Martwich – główny specjalista
Izabela Chowańska – główny specjalista